

Prisnivån på teletjänster i Finland

2009

Marknadsöversikt 2/2010 – Prisnivån på teletjänster i Finland 2009

30.6.2010

INNEHÅLL

1.	SAMMANDRAG	2
2.	INLEDNING.....	3
2.1	<i>Utredningens bakgrund och avgränsningar</i>	3
2.2	<i>Bakgrundsmaterial som har använts i utredningen</i>	4
2.3	<i>Index som används i utredningen och beräkandet av dem</i>	5
2.4	<i>Törnqvists prisindex</i>	6
3.	DEN ALLMÄNNA EKONOMISKA UTVECKLINGEN OCH TELETJÄNSTERNA.....	8
3.1	<i>TELENÄTENS OMSÄTTNING</i>	9
3.2	<i>Teleföretag och utbudet av teletjänster.....</i>	9
4.	UTVECKLINGEN AV PRISNIVÅN PÅ TALTELEFONITJÄNSTER.....	12
4.1	<i>Taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet</i>	15
4.2	<i>Priserna enligt Prislista för taltelefonitjänster i mobilnätet i Finland.....</i>	15
4.3	<i>Europeisk jämförelse av taltelefonitjänster i mobilnätet</i>	16
4.4	<i>Taltelefonitjänster i det fasta nätet</i>	20
5.	PRISUTVECKLINGEN PÅ DATAÖVERFÖRINGSTJÄNSTER	21
5.1	<i>Dataöverföringstjänster i mobilnätet.....</i>	22
5.2	<i>Dataöverföringstjänster i det fasta nätet.....</i>	23
5.3	<i>Uppföljning av priserna enligt prislista för bredbandstjänster.....</i>	24
6.	UTVECKLINGEN AV PRISNIVÅN PÅ TELETJÄNSTER.....	27
6.1	<i>Utvecklingen av prisnivån på teletjänster 2007–2009</i>	27
6.2	<i>Jämförelse av resultaten med tidigare år</i>	29

1. SAMMANDRAG

Utredningen Prisnivån på teletjänster i Finland 2009 innehåller uppgifter om utvecklingen av prisnivån på de teletjänster hushållen använde 2009 i relation till prisnivån under tidigare år. Utredningen är den andra som Kommunikationsverket genomfört. I denna utredning presenteras även uppgifter om omsättning som gäller hela telebranschen och detaljpriser enligt prislistor. För att åskådliggöra indexvärdena har minutpriserna på mobilanslutningar och månadspriserna på bredbandsanslutningar granskats i eurobelopp. I utredningen jämförs också för första gången prisnivån på mobilsamtal och SMS-meddelanden i Finland med prisnivån på motsvarande tjänster i andra EU-länder.

År 2009 använde hushållen cirka 1,4 miljarder euro på teletjänster som omfattades av utredningen, vilket var ungefär lika mycket som 2008. Något mindre än hälften av det penningbelopp som hushållen använde för teletjänster gick till mobilsamtal. Taltelefonitjänsternas andel av omsättningen minskade på dataöverföringstjänsternas bekostnad. Mobila bredbandstjänsternas andel av omsättningen ökade mest.

År 2009 sjönk prisnivån på teletjänster med 2,6 procent sammanlagt. Den nominella prisnivån på taltelefonitjänster var nästan sex procent lägre än 2008 medan den för dataöverföringstjänster var fyra procent högre. Mer än av indelningen i taltelefoni- och dataöverföringstjänster kännetecknas förändringen av den avvikande utvecklingen mellan det fasta nätet och mobilnätet. I det fasta nätet steg prisnivån på både taltelefoni- och dataöverföringstjänster medan prisnivån på motsvarande tjänster i mobilnätet sjönk under 2009.

Extremvärdena i förändringen av prisnivån under 2007–2009 representeras å ena sidan av dataöverföringen i mobilnätet och å andra sidan av taltelefonitjänsterna i det fasta nätet. Vad gäller den först nämnda sjönk prisnivån betydligt när mobila bredbandsanslutningar blev mer allmänna, medan prisnivån på taltelefonitjänster i det fasta nätet steg betydligt när samtalen minskade.

Enligt Europeiska kommissionens femtonde implementeringsrapport hörde priserna på mobiltelefonitjänster i Finland till de förmånligaste i EU-länderna i fjol. Mätt enligt olika användarmängder var prisnivån i Finland 30–45 procent lägre än i EU i genomsnitt.

2. INLEDNING

Utredningen Prisnivån på teletjänster i Finland 2009 innehåller uppgifter om utvecklingen av prisnivån på de teletjänster hushållen använde 2009. Uppgifterna jämförs med 2008. Utredningen är en fortsättning på Kommunikationsverkets utredning från 2009 om prisnivån på teletjänster.

Utredningen är uppbyggd så att de följande avsnitten efter inledningen presenterar bakgrundsmaterialet till utredningen, det index som tillämpas i utredningen samt det sätt på vilket indexet har uträknats. I det tredje kapitlet finns en kort översikt över den allmänna ekonomiska utvecklingen. I kapitlet presenteras dessutom företag som tillhandahåller teletjänster och deras omsättning. Det fjärde och femte kapitlet handlar om index och utvecklingen av prisnivåerna 2009 så att i kapitel fyra granskas utvecklingen av prisnivån på taltelefonitjänster och i kapitel fem på dataöverföringstjänster. I det fjärde kapitlet jämförs också prisnivån på taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet i Finland med prisnivån i andra EU-länder. I kapitel sex betraktas utvecklingen av prisnivån på teletjänster som helhet sett.

I anslutning till insamlingen av uppgifterna från 2009 har ämbetsverket erhållit information som korrigerar och kompletterar det bakgrundsmaterial som insamlats under tidigare år. I denna utredning presenteras korrigerade siffror för 2008. I kapitel 6.1 finns en sammanfattning av de korrigerade indexvärdena.

2.1 UTREDNINGENS BAKGRUND OCH AVGRÄNSNINGAR

Syftet med utredningen av prisnivån på teletjänster är att utreda prisnivån på de teletjänster som hushållen i Finland använder och utvecklingen av prisnivåerna jämfört med tidigare år. Till utredningen har valts de teletjänster som hushållen i Finland använde mest. De teletjänster som företags- och samfundskunder använder har avgränsats utanför utredningen. De teletjänster som finländarna använder utomlands ingår inte heller i utredningen. För utredningens ändamål har Kommunikationsverket samlat in av teleföretagen ett heltäckande material som beskriver företagets nyckeltal, exempelvis uppgifter om intäkter och antalet anslutningar.

De i utredningen beräknade prisindexen beskriver utvecklingen av de priser som konsumenterna betalar i verkligheten och inte utvecklingen av priserna i teleföretagens prislister. Ut-

redningen uppger alltså inte på vilket sätt priset på en tjänst från ett enskilt företag har utvecklats utan den allmänna utvecklingen av prisnivån på en viss tjänst. De index som har beräknats i utredningen tar också i beaktande den inverkan som olika erbjudanden har på de priser som konsumenterna betalar för teletjänster. Vidare har man i utredningen utnyttjat prisuppgifter som insamlats från offentliga källor. Av de prisuppgifter som insamlats från offentliga källor presenteras priser på taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet i Finland, och dessa siffror jämförs också med andra EU-länder. Likaså jämförs hur listpriserna på bredbandstjänster varierar enligt landskap i Finland.

2.2 BAKGRUNDSMATERIAL SOM HAR ANVÄNTS I UTREDNINGEN

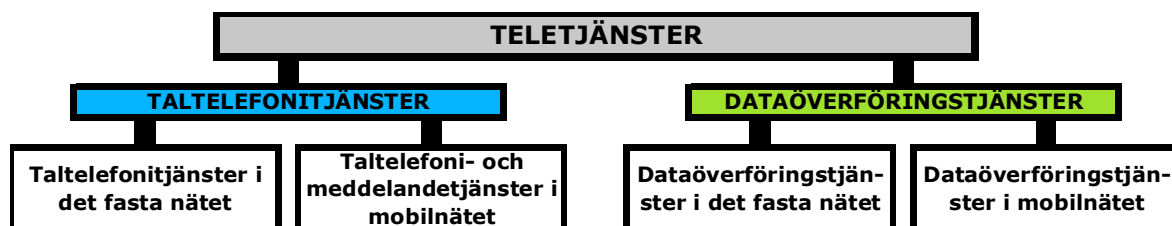
Ett heltäckande bakgrundsmaterial om de olika tjänsterna har samlats in för utredningen. Materialet innehåller uppgifter om teleföretagens antal abonnemang och användningsmängder samt intäktsuppgifter. Materialet är uppdelat enligt följande teletjänster: taltelefoni-tjänster i det fasta nätet, dataöverföringstjänster i det fasta nätet, textmeddelandetjänster i mobilnätet, multimedie-meddelandetjänster i mobilnätet, taltelefonitjänster i mobilnätet, dataöverföringstjänster i mobilnätet, dvs. så kallade mobila bredbandstjänster, och övriga dataöverföringstjänster i mobilnätet. Beräknat enligt antalet anslutningar täcker bakgrundsmaterialet minst 90 procent av utbudet av respektive tjänst i Finland. I stycke 3.1 presenteras uppgifter om omsättningen i hela telekombranschen, dvs. uppgifter som motsvarar de uppgifter som Statistikcentralen publicerat tidigare i sin telekommunikationsstatistik. Materialet som insamlats för omsättningsuppgifterna i stycke 3.1 omfattar över 99,5 procent av utbudet av teletjänster i Finland beräknat enligt antalet anslutningar.

Förutom informationen som insamlats av teleföretagen har man för utredningen samlat in uppgifter om detaljpriserna på fasta och trådlösa bredbandsanslutningar från teleföretagens offentliga prislistor. Prisuppgifter för bredbandsanslutningar har insamlats enligt region och hastighetsklass från tio landskap. Kommissionens implementeringsrapport har använts som källa i jämförelser av priserna på taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet mellan EU-länderna.

Det så kallade nollåret för prisnivåerna är 2007, varifrån uppgifterna om prisnivån på teletjänster insamlades i fjol. Prisnivån på taltelefonitjänster jämförs också med prisindex som uträknats i tidigare undersökningar.

2.3 INDEX SOM ANVÄNDS I UTREDNINGEN OCH BERÄKNANDET AV DEM

För utredningen har beräknats sammanlagt sju index. Dessa index har uppdelats på tre nivåer. På den högsta nivån är ett index som beskriver prisnivån på teletjänster som helhet. En nivå nedåt ligger de index som beskriver prisnivån på taltelefoni- och meddelandetjänster samt prisnivån på dataöverföringstjänster. Den understa indexnivån består av index som beskriver prisnivåerna på taltelefonitjänster i det fasta nätet, taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet, dataöverföringstjänster i det fasta nätet och dataöverföringstjänster i mobilnätet. Prisindexet på den övre nivån har alltid beräknats från utgångsvärdena som utgörs av enhetspriserna per tjänst och vikterna per tjänst.

Figur 1: Indelningen av teletjänster i grupper som tillämpas i utredningen

För beräkning av indexen har man tillämpat Törnqvists prisindex¹. Törnqvists prisindex är en teoretisk beräkningsmodell som syftar till att beskriva förändringar i prisnivån vid en viss tidpunkt och på vissa nyttigheter i förhållande till prisnivån för en på förhand fastställd prisnivå vid baspunkten.

Enhetspriserna per tjänst har beräknats för Törnqvists prisindex så att teleföretagens sammanlagda intäkter för en bestämd tjänst divideras med teleföretagens användarmängder för ifrågavarande tjänst, exempelvis samtalsminuter. Med andra ord har ett s.k. monopolföretag bildats för att beräkna enhetspriserna per teletjänst.

Enhetspriserna per tjänst för taltelefonitjänster i det fasta nätet och mobilnätet grundar sig på minutpriset för samtal. Det inkluderar samtliga samtalskostnader som t.ex. månadsavgifter, samtalsavgifter och öppningsavgifter. Enhetspriset för textmeddelande- (SMS) och multimediemeddelandetjänster (MMS) baserar sig på styckepriset på meddelandet som omfattar alla avgifter i samband med tjänsten, exempelvis meddelandeavgifter och eventuella månadsavgifter. Månadspriset för anslutningen utgör prisenheten för dataöverföringstjänster i det fasta nätet och mobila bredbandstjänster i mobilnätet. Enhetspriset för de övriga dataöverföringstjänsterna i mobilnätet baserar sig på det användarspecifika priset. Enhets-

¹ Indexet kallas också för Divisia-Törnqvist-prisindex eller Divisia-prisindex.

priserna för de nämnda dataöverföringstjänsterna omfattar samtliga avgifter i samband med tjänsterna, exempelvis öppningsavgifter, månadsavgifter och tjänstespecifika avgifter.

I prisindexen som beräknats för de olika tjänsterna läggs större vikt på priset på tjänster som ger större intäkter. Vid beräkning av exempelvis totalprisindexet på teletjänster får priserna på tjänster i mobilnätet större vikt än priserna på tjänster i det fasta nätet eftersom intäkterna från tjänster i mobilnätet är större än intäkterna från tjänster i det fasta nätet.

Vid beräkning av indexen tillämpas s.k. kedjeindexering, dvs. prisnivåerna jämförs under på varandra följande beräkningstidpunkter. Ett kalenderår används som intervall för beräkningstidpunkterna. I utredningen jämförs utvecklingen av prisnivån för 2009 med prisnivån för tidigare år. Värdet på prisindexet år 2007 blir sålunda 100 för alla index som beräknas.

Förutom prisindex som beräknats med nominella priser har också teletjänsternas reella prisnivå beräknats för utredningen. Den reella prisnivån beskriver priset på teletjänster i jämförelse med den allmänna prisnivån och utvecklingen av den. Statistikcentralens konsumentprisindex har tillämpats vid beräkandet av de reella prisnivåerna. De reella prisnivåerna fås genom att dividera respektive bransch eller totalindex som beräknats i undersökningen med värdet på konsumentprisindexet.

Utredningens så kallade nollår är 2007, där prisnivåindexen har värdet 100. I utredningen jämförs dock förändringen i prisnivån 2009 främst med prisnivån föregående år.

Indexvärdena har även åskådliggjorts genom att utifrån materialet beräkna hur mycket pengar konsumenterna använder på olika teletjänster. Det genomsnittliga månatligen använda penningbeloppet per anslutning har beräknats genom att dividera omsättningen för tjänsten med det genomsnittliga antalet anslutningar under året och genom att lägga till mervärdesskatten till siffran.

2.4 TÖRNQVISTS PRISINDEX

Prisindex används för att beskriva prisändringar vid en viss tidpunkt i jämförelse med en bestämd bastidpunkt. Det enklaste indexet är ett index som jämför medelpriserna under två tidsperioder med varandra. Indexen ger inte en absolut bild av den verkliga prisförändringen, men det är möjligt att få en tillräckligt exakt uppfattning om utvecklingen av prisnivån

med hjälp av dem. Till utredningen har valts Törnqvists prisindex som kan presenteras på följande sätt²:

$$P^T(p^1, x^1, p^0, x^0) = \prod_{n=1}^N (p_n^1 / p_n^0)^{(s_n^0 + s_n^1)/2},$$

där p_n^t är priset på produkten, x_n^t mängden av produkten n och s_n^t produkten n :s viktvärde vid tidpunkten t , när $t = \{0, 1\}$ och $n = 1, \dots, N$. Viktvärdet är allmänt fastställt så att

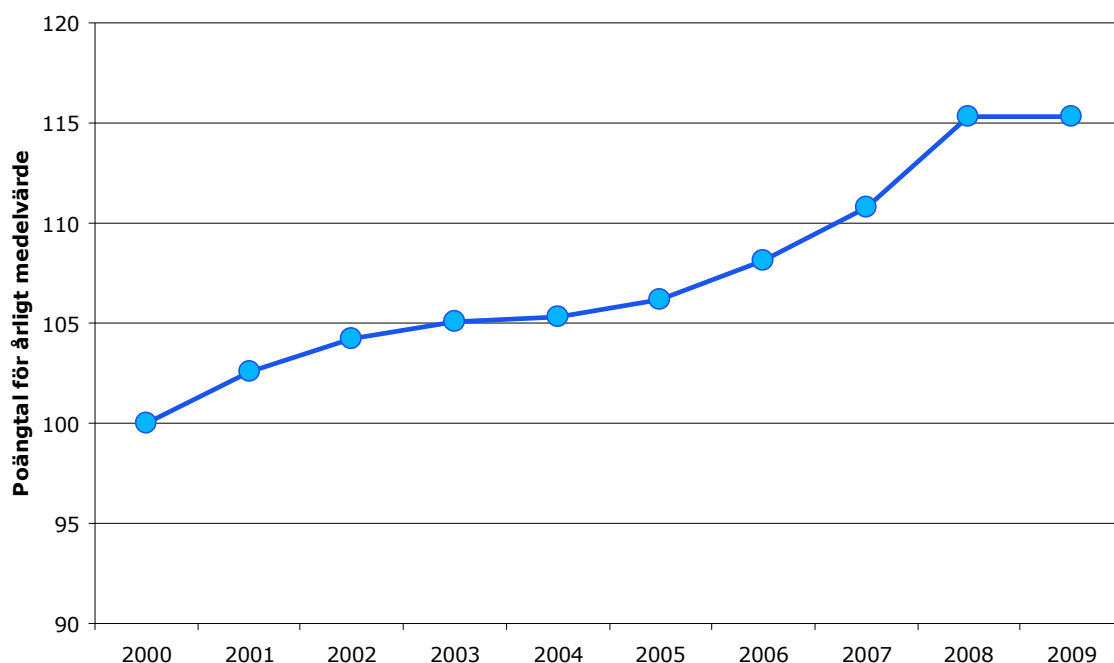
$$s_n^t = p_n^t x_n^t / p^t x^t, \text{ när } n = 1, \dots, N, \text{ och } \sum_{n=1}^N s_n^t = 1.$$

² Balk, Bert M. (2008): Price and Quantity Index Numbers: Models for Measuring Aggregate Change and Difference, Cambridge University Press.

3. DEN ALLMÄNNA EKONOMISKA UTVECKLINGEN OCH TELETJÄNS- TERNA

Mätt enligt bruttonationalprodukt avstannade den långvariga ekonomiska tillväxten i Finland och nästan i hela resten av världen under andra hälften av 2008 på grund av den globala recessionen. Finlands bruttonationalprodukt sjönk kraftigt i början av 2009, men nedgången planade ut mot slutet av året. På årsbasis sjönk bruttonationalprodukten med mer än fem procent.

Som jämförelsepunkt i utredningen används utvecklingen av konsumentpriserna 2009 jämfört med prisutvecklingen 2008. År 2009 var konsumentpriserna på samma nivå som 2008 i genomsnitt. Således var förändringen i nominella priser lika stor som förändringen i den reella prisnivån 2009.

Figur 2: Konsumentprisindex åren 2000–2009 (år 2000 = 100, Källa: Statistikcentralen).

Teleföretagens ekonomiska utveckling 2009 var rätt jämn trots den globala ekonomiska recessionen och recessionen ändrade inte nämnvärt den ekonomiska situationen för teleföretagen i Finland. Utvecklingen av företagens omsättning och deras lönsamhet var relativt stabil. Nya investeringar gjordes i till exempel i optofiber- och mobilnät. Lågkonjunkturen medförde en hårdare priskonkurrens, vilket framför allt resulterade i ett ökat antal num-

meröverföringar. Enligt Numpac gjordes år 2009 32 procent mer nummeröverföringar i mobilnätet än år 2008. I det fasta nätet gjordes rentav 97 procent mer nummeröverföringar än året innan.

3.1 TELENÄTENS OMSÄTTNING

I detta avsnitt presenteras uppgifter om omsättningen som tidigare inkluderats i Statistikcentralens telekommunikationsstatistik. År 2009 uppgick telenätens totala omsättning till 3,8 miljarder euro. Omsättningen består av taltelefoni- och dataöverföringstjänster. Till exempel kabelteveverksamhet och försäljning av terminaler ingår inte i denna siffra.

Av telenätens omsättning 2009 kom 55 procent från mobilnätet och 45 procent från det fasta nätet. Cirka tre fjärdedelar av omsättningen bestod av intäkter från detaljhandelstjänster. Resten var intäkter från partihandelstjänster. Detaljhandelstjänsterna utgörs av teletjänster för konsumenter, företag och organisationer, som inte utnyttjas för att tillhandahålla andra teletjänster. Cirka hälften av omsättningen från detaljhandelstjänsterna kommer från konsumentkunder och den andra hälften från företags- och organisationskunder. Partihandelstjänster är tjänster som teleföretagen säljer till varandra och som utnyttjas för att tillhandahålla andra teletjänster. Om ett teleföretag till exempel vill tillhandahålla internettjänster i ett fast nät som ägs av ett annat teleföretag måste det hyra en partiprodukt av teleföretaget i regionen om det inte vill bygga ett eget nät. En annan betydande partiförsäljningspost vid sidan av uthyrning av nät är avgifterna för samtrafiken.

Omsättning (miljarder euro)		2009
Intäkter från telenäten		3,8
Intäkter från det fasta telenätet		1,7
	Intäkter från detaljtjänster	1,4
	Intäkter från partitjänster	0,3
Intäkter från mobilnätet		2,1
	Intäkter från detaljtjänster	1,5
	Intäkter från partitjänster	0,6

Tabell 1. Fördelning av intäkterna från telenäten mellan detalj- och partitjänster.

3.2 TELEFÖRETAG OCH UTBUDET AV TELETJÄNSTER

De tre största teleföretagen i Finland mätt med omsättningen är TeliaSonera Finland Oyj (TeliaSonera), Elisa Oyj (Elisa) och DNA Oy (DNA). De är också de enda teleföretagen som erbjuder hushållen geografiskt täckande tjänster i mobilnätet och det fasta nätet till stor del genom sina egna kommunikationsnät. Dessutom finns det omkring 27 regionala teleföretag

i Finland som tillsammans bildar Finnet-gruppen och som äger det regionala fasta telefonnätet inom sina verksamhetsområden. Företagen i Finnet-gruppen saknar ett eget mobilnät men flera av dessa företag erbjuder förutom tjänster i det fasta nätet också tjänster i mobilnätet genom att agera tjänsteleverantör i mobilnätföretagens nät. Andra viktiga teleföretag som äger egna fasta nät är AinaCom Oy och TDC Oy (TDC) vilka även erbjuder mobiltjänster. Flera teleföretag för det fasta nätet tillhandahåller även bredbandstjänster i kabel-tv-nätet inom sina traditionella teleområden. Welho, som disponerar över kabel-tv-nätet i huvudstadsregionen, är också en betydande leverantör av bredbandsförbindelser. Den viktigaste aktören inom det trådlösa nätet är Digita Oy, som äger det riksomfattande @450-bredbandsnätet. Digita Oy erbjuder emellertid inte anslutningar direkt till konsumenter.

Det är i första hand TeliaSonera, Elisa och DNA som erbjuder bredbandstjänster i det fasta nätet nästan i hela Finland. Dessa tre teleföretag förfogar också över ett geografiskt heltäckande stamnät för datakommunikation som är nödvändigt för leverans av riksomfattande tjänster. Även teleföretagen i Finnet-gruppen äger stamnät.

Det finns omkring tio mobilnätsföretag eller tjänsteoperatörer som erbjuder mobiltjänster till hushållen i Finland. De största teleföretagen som erbjuder mobiltjänster är DNA, Elisa och TeliaSonera som äger egna mobilnät samt Elisas och TeliaSoneras egna tjänsteoperatörer Saunalahti och Tele Finland. Dessa företags andel av mobilanslutningarna är sammanlagt ungefär 98 procent. Alla teleföretag och tjänsteoperatörer erbjuder taltelefoni-, meddelande- och dataöverföringstjänster. Så gott som alla erbjuder även mobila bredbandstjänster.

Det finns sammanlagt över 70 teleföretag eller tjänsteoperatörer i Finland som erbjuder hushållen tjänster i det fasta telefonnätet eller i bredbandsnätet. De flesta av dem erbjuder taltelefoni- och bredbandstjänster. Riksomfattande tjänster i det fasta nätet erbjuds av de största teleföretagen i Finland DNA, Elisa och Telia Sonera samt av teleföretagen inom Finnet-gruppen, som i första hand erbjuder tjänster inom sina egna verksamhetsområden. Även TDC erbjuder fasta bredbandstjänster via sina egna partner i de största städerna. Förutom via mobilnätet erbjuds trådlösa bredbandstjänster också via Digitas @450-nät, de regionala WiMAX-näten och WLAN-näten. Bredbandsförbindelser som förverkligats med @450-nättekniken och med WiMAX- och WLAN-teknikerna klassificeras som tjänster i det fasta bredbandsnätet eftersom de förbindelser som erbjuds med dessa tekniker ur användarens synvinkel fortfarande huvudsakligen är bundna vid en plats, trots att förbindelserna förverkligas med teknik för det trådlösa nätet. I bilaga 1 presenteras de teleföretag som erbjuder mobiltjänster och/eller tjänster i det fasta nätet som ingår i prisnivåindexet i utred-

ningen. Uppgifterna om omsättningen i avsnitt 3.1 har dock insamlats från en mer omfattande grupp av teleföretag.

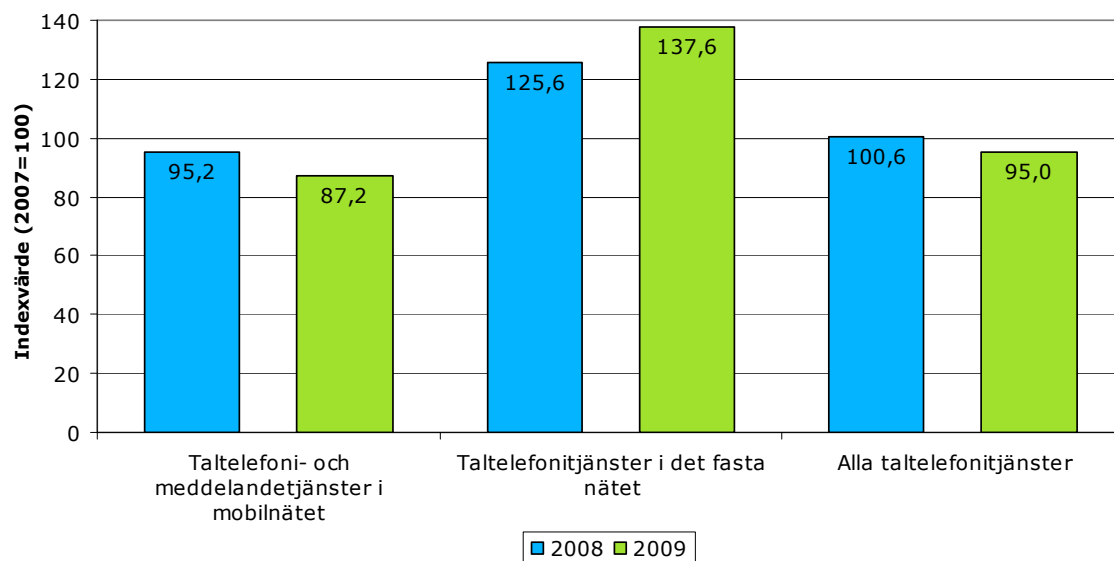
4. UTVECKLINGEN AV PRISNIVÅN PÅ TALTELEFONITJÄNSTER

Den reella och nominella prisnivån på taltelefonitjänster sjönk med knappt sex procent under 2009. Föregående år steg priserna något, och taltelefonitjänsternas indexvärde var 95,0 år 2009, dvs. den nominella prisnivån sjönk med fem procent jämfört med 2007. På motsvarande sätt sjönk den reella prisnivån med knappt nio procent. Prisindexet för taltelefonitjänster inkluderar till hushåll riktade taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet samt taltelefonitjänster i det fasta nätet. Medelpriset utgörs av minutpriserna på taltelefonitjänster i mobilnätet och det fasta nätet samt av meddelandepreiserna för SMS- och MMS-tjänster.

Det totala antalet mobilanslutningar ökade med 13 procent 2009, medan antalet fasta telefonanslutningar minskade med 14 procent. I slutet av året fanns det i Finland 7,7 miljoner mobilanslutningar och drygt 1,4 miljoner fasta telefonanslutningar, varav hushållen hade 6,0 miljoner mobilanslutningar och 0,7 miljoner fasta telefonanslutningar. Antalet mobilanslutningar inkluderar också mobila bredbandsanslutningar som i regel inte är avsedda för taltelefonitjänster.

Antalet samtalsminuter som rings från mobilnätet ökade 2009 med cirka fyra procent jämfört med 2008 och uppgick till drygt 15 miljarder minuter. På motsvarande vis minskade samtalsminuterna i det fasta nätet med hela en fjärdedel och uppgick till drygt två miljarder minuter. Minskningen av samtalsminuterna i det fasta nätet har varit särskilt snabb bland hushållen. År 2009 ringde hushållen nästan tre fjärdedelar av alla samtalsminuter i mobilnätet men mindre än hälften av samtalsminuterna i det fasta telefonnätet.

Prisnivån i mobilnätet sjönk något snabbare under 2009 än under 2008. Prisnivån på taltelefonitjänster i det fasta nätet steg inte lika mycket under 2009 som under 2008. Dessa två förändringar och den ökade betydelsen av tjänsterna i mobilnätet jämfört med det fasta nätet ledde till att prisnivån på taltelefonitjänster sjönk.

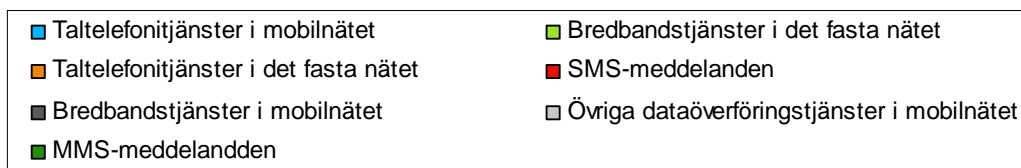
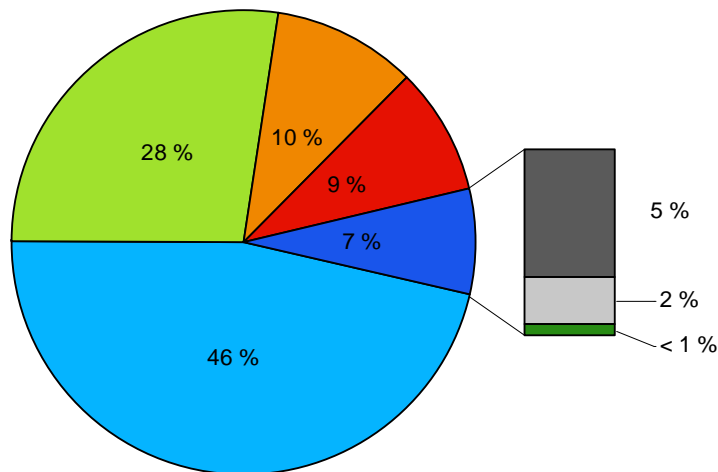

Figur 3: Utvecklingen av den relativa nominella prisnivån på taltelefonitjänster 2007–2009.

Även om prisnivåindexet för taltelefonitjänster sjönk rätt betydligt i mobilnätet under 2009, var listpriserna på samtal i mobilnätet nästan oförändrade, och konkurrensen tog sig främst uttryck i form av olika samtalsförmåner och paketerbjudanden. Förändringen i prisnivåindexet återspeglar också kundernas övergång från dyrare till förmånligare anslutningar, även om inga synliga förändringar inträffade i listpriserna.

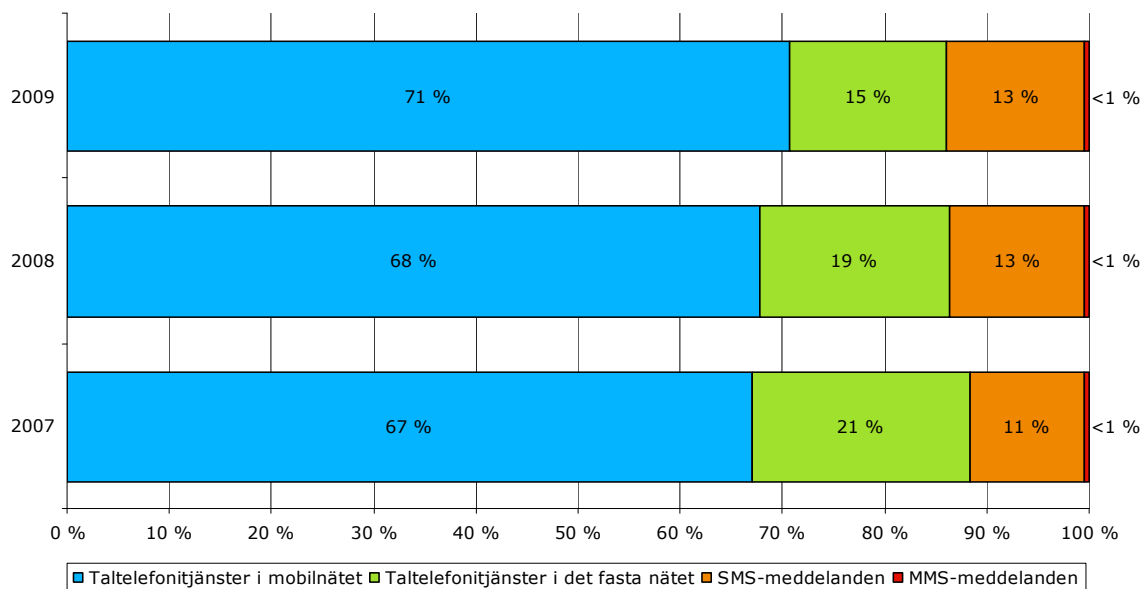
Däremot fortsatte taltelefonitjänsterna i det fasta nätet liksom under tidigare år att minska i betydelse för hushållen, vilket tog sig uttryck särskilt i en nedgång i antalet ringda samtalsminuter per anslutning under 2009. Nedgången i antalet samtalsminuter per anslutning ledde i sin tur till en höjning av prisnivåindexet i det fasta nätet, eftersom månadspriset för anslutningen är detsamma.

Vikten av taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet i det totala indexet är betydande, även om deras andel av omsättningen har minskat något jämfört med tidigare år enligt utredningen. Taltelefoni- och meddelandetjänsternas andel i mobilnätet av omsättningen för alla teletjänster var drygt 55 procent 2009. Taltelefonitjänsterna i det fasta nätet stod för cirka 10 procent av omsättningen för alla tjänster, en minskning med ungefär tre procent jämfört med 2008.

Figur 4: Fördelningen av teleföretagens omsättning beträffande tjänster som erbjuds till hushållen 2009.

Då taltelefonitjänsterna betraktas som en helhet stod taltelefoni- och meddelandetjänsterna i mobilnätet för cirka 85 procent av omsättningen för taltelefonitjänster och taltelefonitjänsterna i det fasta nätet för ungefär 15 procent 2009.

Figur 5: Fördelningen av teleföretagens omsättning beträffande taltelefoni- och meddelandetjänster som erbjuds till hushållen.

4.1 TALTELEFONI- OCH MEDDELANDETJÄNSTER I MOBILNÄTET

Prisnivån på taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet sjönk med drygt åtta procent 2009. Jämfört med 2007 har priserna sjunkit med knappt 13 procent, med andra ord var prisindexet för taltelefoni- och meddelandetjänster 87,2 år 2009. I taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet ingår taltelefoni-, textmeddelande- (SMS) och multimedie-meddelandetjänster (MMS) i mobilnätet. År 2009 använde hushållen i genomsnitt 15,50 euro i månaden på taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet.

Taltelefonitjänsterna i mobilnätet minskade med några procent till något under 47 procent av den sammanlagda omsättningen för alla teletjänster 2009. På motsvarande sätt var SMS- och MMS-tjänsternas sammanlagda andel av omsättningen drygt nio procent. Det är värt att notera att meddelandetjänsterna i mobilnätet stod för en nästan lika stor andel av totalomsättningen 2009 som taltelefonitjänsterna i det fasta nätet. Av den sammanlagda omsättningen för taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet utgjorde taltelefonitjänsternas andel cirka 85 procent. Meddelandetjänsternas andel av omsättningen för taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet uppgick till cirka 15 procent.

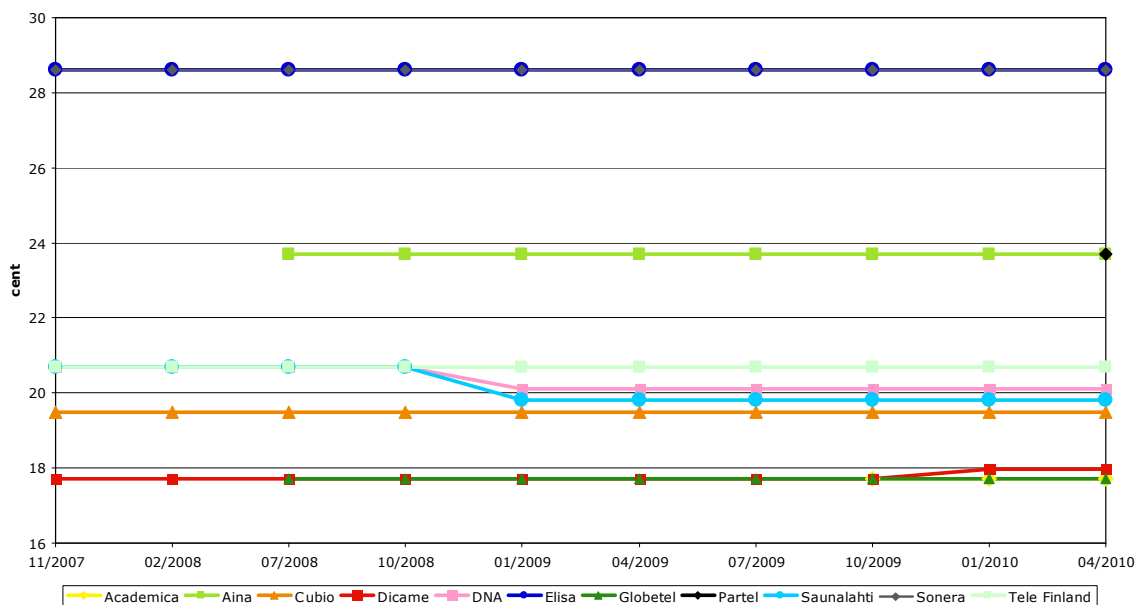
4.2 PRISERNA ENLIGT PRISLISTA FÖR TALTELEFONITJÄNSTER I MOBILNÄTET I FINLAND

Priserna enligt prislista för taltelefonitjänster i mobilnätet har varit mycket stabila under de senaste åren. Förändringarna i minutpriserna har varit mycket små. Det är främst priserna enligt prislista för olika taltelefoni- och textmeddelandepaket och tilläggförmånerna som har ändrats. I tabell 2 på följande sida visas priset på samtal från den förmånligaste anslutningen med minutdebitering som respektive operatör i hela Finland (utom på Åland) tillhandahåller. Samtalspriserna för de olika tjänsteleverantörernas anslutningar varierade mellan 5,9 och 7,9 cent/min. Vissa operatörer hade även en separat startavgift för samtal.

Anslutningens namn	Pris sent/min	Att observera
Academica Peruspaketti	5,9	
Globetel Tähti	5,9	
Dicame Liittymä	5,99	
Cubio Save	6,5	
Saunalahti Edukas	6,6	
DNA Mainio	6,7	
Tele Finland Perus	6,9	
Aina Liittymä	7,9	
Partel Aina	7,9	
Elisa Oiva	7,9	Startavgift 4,9 cent.
Minun Sonera	7,9	Startavgift 4,9 cent.

Tabell 2. Minutpriser i prislistor för mobilanslutningar enligt operatör i april 2010.

Även om samtalspriserna har varit stabila finns det ändå stora skillnader mellan tjänsteleverantörerna. Skillnaderna är tydliga i priset på ett 3 minuter långt exempelsamtal (Figur 6). Skillnaden mellan den förmånligaste och dyraste operatören är rentav över 10 cent. I korta samtal orsakar startavgiften för samtalen de största skillnaderna i priset.

Figur 6. Priset på ett tre minuter långt exempelsamtal enligt operatör.

4.3 EUROPEISK JÄMFÖRELSE AV TALTELEFONITJÄNSTER I MOBILNÄTET

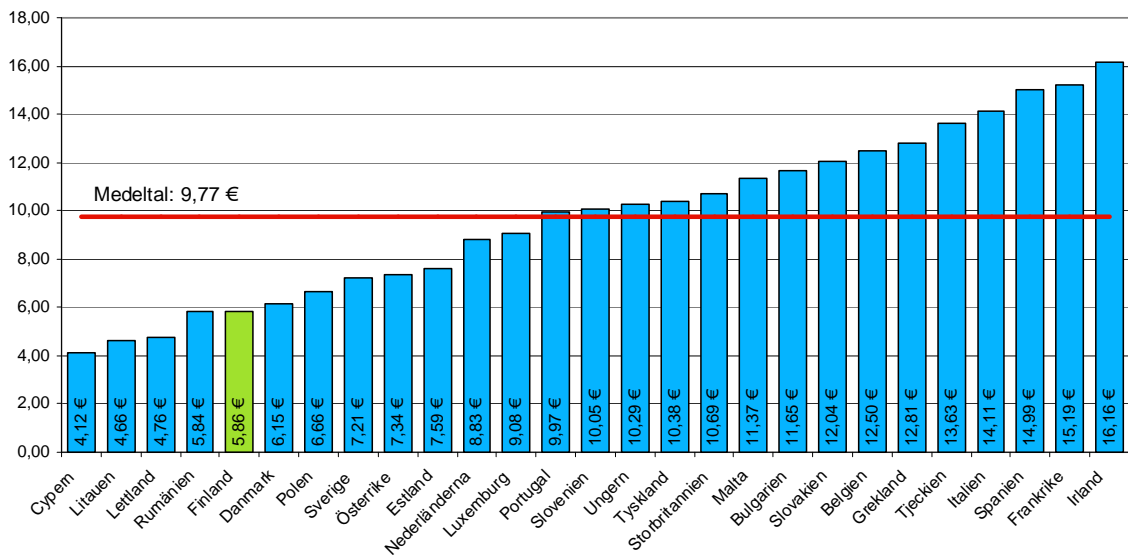
Enligt uppgifterna i Europeiska kommissionens femtonde Implementeringsrapport hörde Finland till de förmånligaste länderna i Europa vad gäller taltelefonitjänster i mobilnätet. I detta avsnitt presenteras landsvisa icke-viktade medeltal som beräknats utifrån jämförelsen

av priskorgar. De använda priskorgarna har bildats enligt OECD:s definitioner³ från 2006, och användarprofilerna bakom priskorgarna representerar inte nödvändigtvis den verkliga genomsnittsanvändningen i något land. Priserna är månadspriser inklusive moms. Enligt de inkomstuppgifter som insamlats för denna utredning var det genomsnittliga månadspriset på ifrågavarande tjänster för hushållskunder cirka 15 euro 2009.

I Europeiska kommissionens jämförelse av priskorgar har prisuppgifterna insamlats från prislistorna för de enligt uppskattning två största tjänsteleverantörerna i alla EU-länder. Bortsett från vissa undantag representerar leverantörerna över hälften av anslutningarna i ifrågavarande land. De finländska tjänsteleverantörerna är Elisa och TeliaSonera. Av varje tjänsteleverantör har man valt den anslutningslösning som beräknats vara den billigaste till respektive priskorg. Utöver mobilsamtalsminuter innehåller priskorgarna text- och multimedieländanden. Telefonsamtalens riktning varierar något i de olika priskorgarna, men i alla profiler riktar sig cirka 70 procent av samtalen till mobilnätet, 20 procent till det fasta telefonnätet och knappt 10 procent till telefonsvarartjänster. Dataöverföringar ingår inte i profilerna.

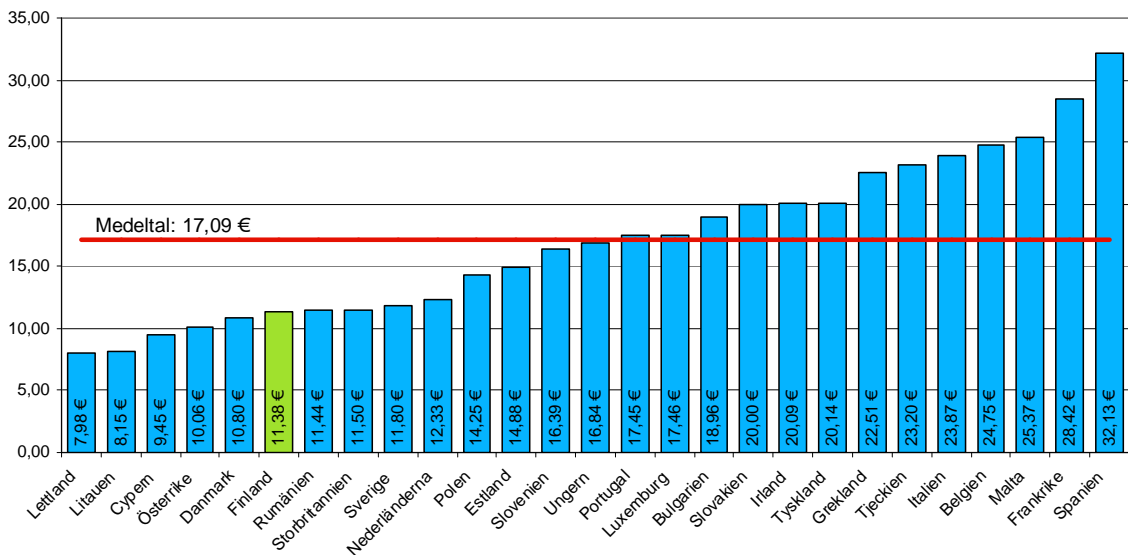
Utöver månatligen i efterhand fakturerade anslutningar ingår i utredningen dessutom på förhand betalda, så kallade prepaid-anslutningar, eftersom dessa representerar merparten av anslutningarna i flera länder. Även om prepaid-anslutningarnas andel i Finland endast uppgick till en tiondedel av alla mobilanslutningar 2009 var motsvarande andel i hela EU över 55 procent. Enligt jämförelsen var prepaid-anslutningarna det förmånligaste alternativet i Finland i kategorin med liten användning. När man använder mer taltelefoni- och meddelandetjänster är anslutningar som faktureras i efterhand i regel det förmånligare alternativet. I användarprofilen med den största användningen var alla de förmånligaste anslutningarna sådana som faktureras i efterhand.

³ <http://stats.oecd.org/Index.aspx>

Figur 7. Priskorg för liten användning (Källa: Europeiska kommissionen).

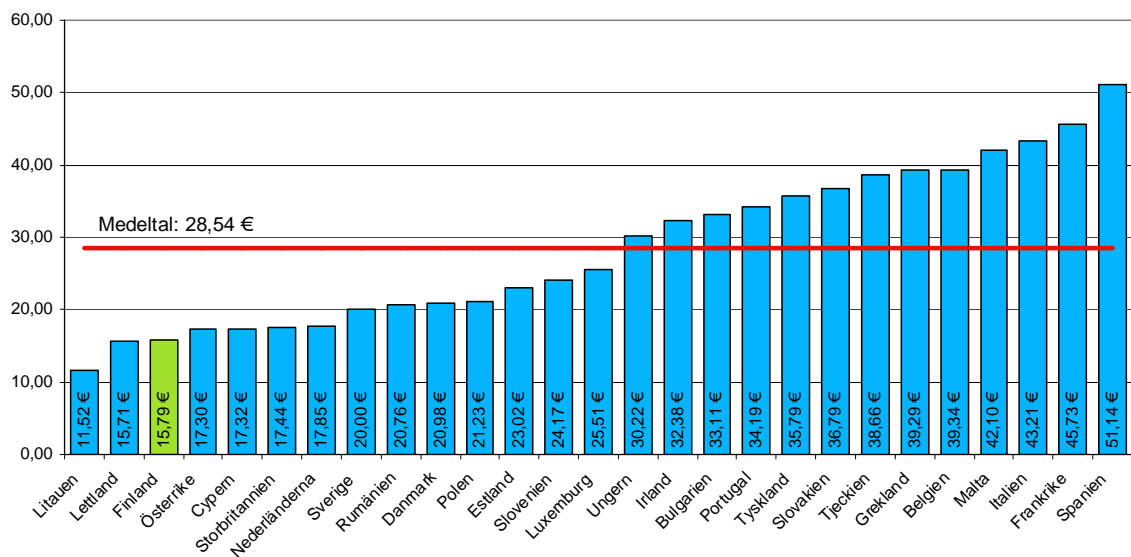
Priskorgen som beskriver liten användning innehåller 30 ringda samtal med en total längd på 44 minuter. Dessutom omfattar profilen 33 textmeddelanden och två tredjedelar av priset på ett MMS-meddelande. I jämförelsen ligger Finland på femte plats med ett månadspris på 5,86 euro som är 40 procent förmånligare än i EU i genomsnitt.

Figur 8. Priskorg för genomsnittlig användning (Källa: Europeiska kommissionen).

Priskorgen som beskriver genomsnittlig användning innehåller 65 ringda samtal med en total längd på 114 minuter. Dessutom omfattar profilen 50 textmeddelanden och två tredje-

delar av priset på ett MMS-meddelande. I jämförelsen ligger Finland på sjätte plats med ett månadspris på 11,38 euro som är drygt 30 procent förmånligare än i EU i genomsnitt.

Figur 9. Priskorg för stor användning (Källa: Europeiska kommissionen).

Priskorgen som beskriver stor användning innehåller 140 ringda samtal med en total längd på 246 minuter. Dessutom omfattar profilen 55 textmeddelanden och ett MMS-meddelande. I jämförelsen ligger Finland på tredje plats med ett månadspris på 15,79 euro som är 45 procent förmånligare än i EU i genomsnitt.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att Litauen och Lettland enligt jämförelsen har de förmånligaste nominella priserna, och deras priskorgar är lägre än Finlands i alla grupper. Konsumenternas köpkraft är dock lägre i dessa länder än i Finland, och i relation till köpkraften kan prisen i Finland betraktas vara förmånligare. Vad gäller korgen för liten användning är Cypern det förmånligaste landet i Europa och även vad gäller de två andra korgarna hör landet till de fem bästa. Bortsett från korgen för genomsnittlig användning, där Danmark var fem procent förmånligare, är Finland före de andra nordiska länderna.

Vad gäller de två sista priskorgarna har månadspriset i Finland minskat jämfört med 2008. Månadspriset på den första korgen för liten användning är nästan oförändrat i Finland.

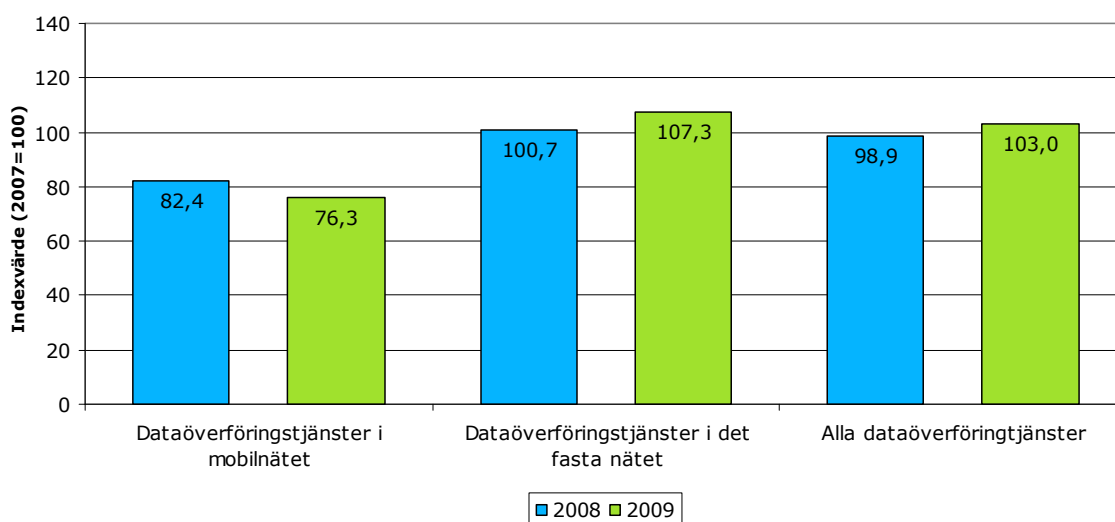
4.4 TALTELEFONITJÄNSTER I DET FASTA NÄTET

Uppgången i prisnivån på taltelefonitjänster i det fasta nätet avtog under 2009 till knappt tio procent, medan uppgången från 2007 till 2008 var drygt 25 procent. Prisnivåindexet för taltelefonitjänster i det fasta nätet 2009 var 137,6. En viktig orsak till den stigande prisnivån har varit den snabbt minskande användningen av taltelefonitjänster i det fasta nätet, som i regel ersatts med tjänster i mobilnätet. Hushållskundernas telefonanslutningar i det fasta nätet har minskat med knappt en tredjedel från 2007, och antalet samtalsminuter har samtidigt sjunkit till mindre än hälften. Samtidigt har intäkterna från dessa tjänster minskat med en tredjedel. Andelen taltelefonitjänster i det fasta nätet av totalomsättningen för tele-tjänster minskade från nästan 13 procent 2008 till omkring tio procent 2009.

År 2009 användes i genomsnitt ungefär 18 euro i månaden per varje anslutning i det fasta nätet. Denna penningssumma har sjunkit med cirka en tiondedel från 2008. Granskat enligt region och teleföretag finns det dock stora skillnader i de anslutningsspecifika intäkterna och det minskade antalet samtalsminuter. Taltelefonitjänsterna i det fasta nätet omfattar alla avgifter för taltelefonitjänster i det fasta nätet, till exempel öppnings- och månadsavgifter, samtal och servicesamtal. Samtalspriset per minut ökar eftersom anslutningens månadsavgift fördelas på ett mindre antal minuter än tidigare. Vad gäller taltelefonitjänster i det fasta nätet var månadsavgiftens andel relativt hög jämfört till exempel med månadsavgiften för mobilsamtal.

5. PRISUTVECKLINGEN PÅ DATAÖVERFÖRINGSTJÄNSTER

Prisnivån på dataöverföringstjänster ökade 2009 med cirka fyra procent jämfört med prisnivån 2008. Prisnivån sjönk något mellan 2007 och 2008, men när uppgången i prisnivån på dataöverföringstjänster i det fasta nätet blev snabbare och nedgången i prisnivån på tjänster i mobilnätet blev långsammare vände det totala indexet för dataöverföringstjänster uppåt under 2009. Prisindexet för dataöverföringstjänster uppgick till 103,0, då utgångsvärdet 100 för indexet är från 2007.

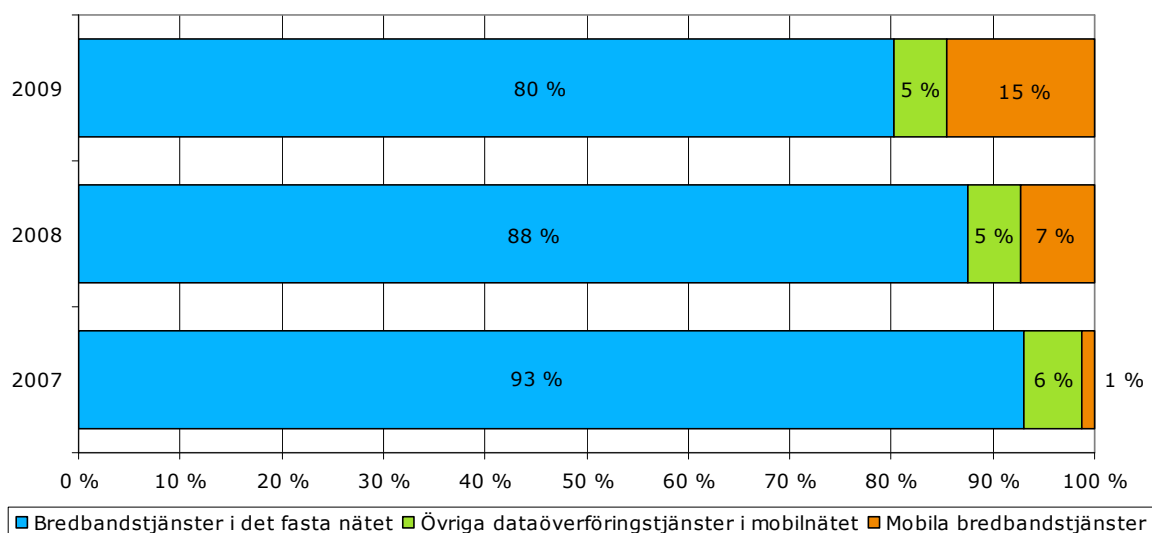
Figur 10: Utvecklingen av prisnivån på dataöverföringstjänster 2007–2009

Prisindexet för dataöverföringstjänster som beräknades i utredningen består av dataöverföringstjänster i mobilnätet och i det fasta nätet som erbjuds till hushållskunder. Dataöverföringstjänsterna i mobilnätet är dessutom indelade i mobila bredbandstjänster och övriga dataöverföringstjänster i mobilnätet. Utgångsvärdena dvs. medelpriserna för prisindexen för dataöverföringstjänster i det fasta nätet och det mobila bredbandsnätet har beräknats genom att dividera teleföretagens intäkter från hushållskunder med antalet anslutningar som ägs av hushållskunder. Intäkterna från övriga dataöverföringstjänster i mobilnätet har dividerats med antalet användare av dataöverföringstjänster. Medelpriserna utgörs av priserna per anslutning för dataöverföringstjänsten i det fasta nätet och den mobila bredbandstjänsten samt priset per användare för dataöverföringstjänsten i mobilnätet. Värdena tillämpas vid beräkningen av prisindexen för dataöverföringstjänster.

I slutet av 2009 fanns det i Finland sammanlagt nästan 2,5 miljoner bredbandsanslutningar i det fasta och mobila nätet, vilket var 18 procent mer än 2008. Hushållen hade cirka 1,9

miljoner anslutningar. Vidare utnyttjades andra dataöverföringstjänster än mobila bredbandstjänster i mobilnätet i 1,5 miljoner mobilanslutningar som hushållen disponerade över.

Det fasta nätets andel av den totala omsättningen för dataöverföringstjänster var 80 procent, medan dataöverföringstjänster i mobilnätet utgjorde 20 procent. Ännu 2007 uppgick andelen tjänster i det fasta nätet till 93 procent. Den relativa andelen av omsättningen för dataöverföringstjänster i det fasta nätet sjönk med cirka sju procentenheter från 2008. Den penningssumma som hushållen spenderade på dataöverföringstjänster 2009 ökade i både det fasta nätet och mobilnätet. Intäkterna från de mobila bredbandsanslutningarna ökade särskilt snabbt och mer än fördubblades jämfört med 2008.

Figur 11: Fördelningen av teleföretagens omsättning beträffande dataöverföringstjänster som erbjuds till hushållen.

5.1 DATAÖVERFÖRINGSTJÄNSTER I MOBILNÄTET

Prisnivån på dataöverföringstjänster i mobilnätet sjönk 2009 med drygt sju procent. Nedgången i prisnivån avtog betydligt från 2008, då nedgången var närmare 18 procent. Prisindexet på dataöverföringstjänster i mobilnätet består av två dataöverföringstjänster: mobila bredbandstjänster och övriga dataöverföringstjänster i mobilnätet.

Mobila bredbandsanslutningar omfattas av anslutningar för vilka kunden betalar en fast månadsavgift och som har en obegränsad månatlig dataöverföringskvantitet och en teoretisk hastighet på minst 144 kbit/s. I slutet av 2009 fanns det i Finland cirka 908 000 mobila bredbandsanslutningar medan antalet året innan var cirka 480 000. Den kraftiga tillväxten i antalet mobila bredbandsanslutningar har varit en betydande faktor på marknaden för da-

taöverföringstjänster. Utvidgningen av 3G-nätet och ökningen av antalet 3G-terminaler bidrog också till att öka användningen av dataöverföringstjänster via mobiltelefonen. Samtidigt sjönk antalet fasta bredbandsanslutningar något under 2009.

Omsättningen från hushållens mobila bredbandsanslutningar utgjorde 2009 cirka 73 procent av omsättningen för dataöverföringar i mobilnätet. År 2008 var motsvarande andel knappt 60 procent och 2007 under 20 procent. Tillhandahållandet av mobila bredbandstjänster för konsumenter inleddes i stor skala först under de sista månaderna 2007. De mobila bredbandstjänsternas betydelse mätt såväl i omsättning som i användningsgrad ökade betydligt kraftigare under 2008. Den genomsnittliga månadsavgiften för mobila bredbandsanslutningar 2009 uppgick till cirka 14,50 euro.

Övriga dataöverföringstjänster i mobilnätet har prissatts på många olika sätt, till exempel per megabyte, minut eller dag. Andra dataöverföringstjänster prissätts också som servicepaket till månadsavgift som inkluderar ett visst antal megabyte, minuter eller dagar, och om månadsgränsen överskrids betalar kunden ett i förväg fastställt enhetspris för dataöverföringstjänster. På grund av variationerna i prissättningen är det inte möjligt att fastställa en klar måttenhet med vilken priserna på tjänsterna kunde jämföras. Sålunda har man i utredningen som måttenhet valt en hushållskund som utnyttjar tjänsten varvid det är möjligt att beräkna den summa per användare som används i genomsnitt på övriga dataöverföringstjänster. Priset i relation till antalet användare är dock utsatt för förändringar i konsumenternas konsumtionsbeteende, eftersom en del av de övriga dataöverföringstjänsterna prissätts enligt den använda dataöverföringskvantiteten.

5.2 DATAÖVERFÖRINGSTJÄNSTER I DET FASTA NÄTET

Priserna på dataöverföringstjänster i det fasta nätet steg 2009 med knappt sju procent jämfört med 2008, medan uppgången året innan var knappt en procent. I slutet av 2009 fanns det i Finland cirka 1,6 miljoner bredbandsanslutningar⁴ i det fasta nätet varav cirka 1,2 miljoner disponerades av hushållen. Antalet anslutningar som disponeras av hushållen har minskat med cirka två procent från slutet av 2008.

Dataöverföringstjänster i det fasta nätet omfattar endast bredbandstjänster till hushållen. De månads-, installations- och kopplingsavgifter som hushållen betalar för bredbandsanslutningar samt övriga avgifter i samband med underhåll av anslutningar har tagits

⁴ Siffran inkluderar även trådlösa lösningar på fasta platser.

i beaktande vid beräkandet av indexen. I indexet har inte beaktats till exempel informationssäkerhetstjänster, såsom viruskyddstjänster, om de inte automatiskt har ingått i anslutningens månadsavgift.

Prisindexet anger inte direkt hur priserna på bredbandsanslutningar i olika hastighetsklasser utvecklades utan den genomsnittliga månatliga utvecklingen av priset på bredbandsanslutning. Det är till exempel möjligt att man har kunnat köpa en anslutning med en överföringshastighet på 2 Mbit/s år 2009 till samma pris som en anslutning med en överföringshastighet på 1 Mbit/s år 2008. År 2009 var andelen anslutningar på under 2 Mbit/s oförändrad och uppgick till cirka 40 procent. Å andra sidan har andelen anslutningar på minst 10 Mbit/s ökat till 16 procent, jämfört med cirka 10 procent året innan. I stycke 5.3 behandlas priserna på bredbandsanslutningar med olika hastigheter mer ingående.

År 2009 användes i genomsnitt 33,50 euro i månaden per bredbandsanslutning i det fasta nätet. Summan ligger mycket nära medeltalet för 2 Mbit/s-förbindelser som beräknats utifrån priserna i prislistorna. Vid en jämförelse av dessa priser finns det dock anledning att observera att det material som har använts vid beräkning av indexet är det geografiskt mer täckande materialet än materialet som har beräknats utifrån priserna i prislistorna, och i det har man beaktat bland annat anslutningarnas öppningsavgifter samt eventuella tidsbundna rabatter.

5.3 UPPFÖLJNING AV PRISERNA ENLIGT PRISLISTA FÖR BREDBANDS-TJÄNSTER

Kommunikationsverket följer även upp prisnivån på bredbandstjänster genom att samla in prisuppgifter från tjänsteleverantörernas offentliga prislistor. Uppgifterna insamlas från olika operatörer enligt landskap och hastighetsklass. Eftersom de tillhandahållna hastighetsklasserna varierar enligt läge, tjänsteleverantör och det tekniska genomförandet av anslutningen har priserna indelats enligt minimihastighet. Minimihastigheterna har fastställts så att hastighetskravet för respektive klass är dubbelt högre jämfört med föregående klass. Med andra ord framgår det av jämförelsen hur priset förändras när konsumentens behov av överföringshastighet för bredbandsanslutningen fördubblas.

Hastighetsklasserna är:

- 1) minst 256 kbit/s (endast mobila bredbandsanslutningar)
- 2) minst 512 kbit/s (endast mobila bredbandsanslutningar)
- 3) minst 1 Mbit/s
- 4) minst 2 Mbit/s
- 5) minst 4 Mbit/s
- 6) minst 8 Mbit/s (endast anslutningar i det fasta nätet)
- 7) minst 16 Mbit/s (endast anslutningar i det fasta nätet)

Prisutvecklingen följs hos DNA, Elisa, TeliaSonera och de lokala teleföretagen. Från varje region har man valt operatörernas förmånligaste bredbandsanslutning som uppfyller hastighetskravet. Den erbjudna hastigheten kan även betydligt överskrida det ställda kravet, om det regionala teleföretaget inte säljer minimihastigheten enligt hastighetsklassen. Medelpri-set i varje område har beräknats så att den s.k. traditionella operatörens pris i ett område har viktats med den dubbla vikten jämfört med två andra teleföretag som valts från området. Denna uppskattade marknadsandel (50 % -25 % -25 %) grundar sig inte på de faktiska anslutningsmängderna i de enskilda områdena, men den ger en mer exakt bild av det verkliga läget på nationell nivå än ett oviktat medeltal.

Bredbandsförbindelse i det fasta nätet							
Stad	256K	512K	1M	2M	4M	8M	16M
Helsingfors			22,90 €	28,40 €	28,40 €	30,90 €	38,65 €
Borgå			28,90 €	40,90 €	47,98 €	47,98 €	49,98 €
Åbo			26,18 €	33,95 €	38,93 €	38,93 €	49,23 €
Björneborg			29,65 €	35,40 €	38,65 €	38,65 €	44,65 €
Tavastehus			22,30 €	32,90 €	39,40 €	39,40 €	49,68 €
Tammerfors			22,15 €	29,65 €	32,90 €	32,90 €	39,65 €
Lahtis			26,40 €	33,15 €	37,15 €	37,15 €	44,15 €
Kotka			24,65 €	34,15 €	34,68 €	34,68 €	43,65 €
Villmanstrand			29,90 €	39,90 €	46,98 €	46,98 €	49,98 €
S:t Michel			25,40 €	30,53 €	38,68 €	38,68 €	47,48 €
Kuopio			32,20 €	38,40 €	46,43 €	46,43 €	49,43 €
Joensuu			23,40 €	26,40 €	33,65 €	33,65 €	39,93 €
Jyväskylä			22,15 €	29,40 €	29,40 €	32,90 €	39,15 €
Seinäjäki			34,65 €	39,90 €	44,00 €	45,00 €	49,98 €
Vasa			25,40 €	36,15 €	37,43 €	37,43 €	46,15 €
Karleby			34,15 €	40,90 €	45,93 €	45,93 €	51,43 €
Uleåborg			27,95 €	37,95 €	41,70 €	41,70 €	48,20 €
Kajana			33,20 €	36,45 €	41,98 €	41,98 €	45,48 €
Rovaniemi			30,93 €	42,98 €	45,25 €	45,25 €	49,68 €
Mariehamn			25,65 €	35,65 €	35,65 €	35,65 €	40,68 €
Viktat medeltal			25,71 €	32,88 €	35,96 €	36,88 €	43,78 €

Mobil bredbandsförbindelse							
Region	256K	512K	1M	2M	4M	8M	16M
Finland	11,53 €	14,87 €	19,83 €	31,50 €	35,00 €	Inte insamlat	

Tabell 3: Medelpriser på bredbandsanslutningar sammanställda utifrån prislister i april 2010.

Listpriserna på bredbandsförbindelser i det fasta nätet visar att de största prisskillnaderna mellan landskapscentrumen förekom i anslutning till de långsammaste förbindelserna. Medelpriset för en fast bredbandsförbindelse på minst en megabit som mätts i landskapscentrumen och viktats med befolkningens mängden var cirka 26 euro. Om den nödvändiga överföringshastigheten var 2 Mbit/s uppgick månadspriset i genomsnitt till 33 euro. Genomsnittspriset ökade inte nämnvärt i de två följande klasserna, men i hastighetsklassen 16 Mbit/s ökade medelpriset till närmare 44 euro i månaden. Under året var priserna på de långsammaste hastighetsklasserna nästan oförändrade, men medelpriserna på de snabbare anslutningarna har minskat något.

På motsvarande sätt fick man en mobil bredbandsförbindelse på 1 Mbit/s för något under 20 euro i månaden. Då man endast betraktar maximiöverföringshastigheten var de mobila bredbandsanslutningarna i hastighetsklasserna en, två och fyra megabit något förmånligare än motsvarande fasta bredbandsförbindelser.

6. UTVECKLINGEN AV PRISNIVÅN PÅ TELETJÄNSTER

År 2009 använde hushållen sammanlagt cirka 1,4 miljarder euro på de teletjänster som ingick i utredningen, vilket var lika mycket som 2008, då utredningen vad gäller dataöverföringstjänster i det fasta nätet omfattade två företag mer. Antalet företag minskade från 18 företag, eftersom det uppställda antalet hushållsanslutningar (95 %) uppnåddes med de 16 största företagen. Utredningen omfattar inte de minsta teleföretagen varvid mindre än fem procent av hushållskunderna för respektive tjänst stannar utanför utredningen.

Tjänst	Andel (%)		
	2007	2008	2009
Taltelefonitjänster i mobilnätet	49	48	46
Bredbandstjänster i det fasta nätet	25	26	28
Taltelefonitjänster i det fasta nätet	16	13	10
SMS-meddelanden	8	9	9
Mobila bredbandstjänster	< 1	2	5
Övriga dataöverföringstjänster i mobilnätet	2	2	2
MMS-meddelanden	< 1	< 1	< 1

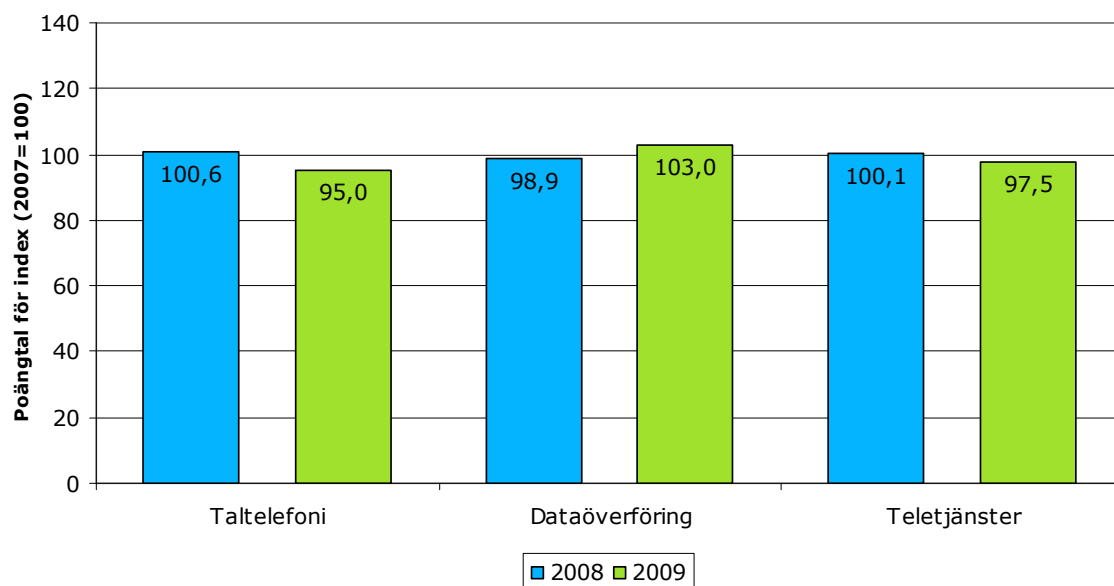
Tabell 4: De teletjänsters andel av omsättningen som omfattades av utredningen.

Av den summa som hushållen använde på teletjänster förbrukades något mindre än hälften på mobilsamtal. Taltelefonitjänsternas andel av omsättningen sjönk på dataöverföringstjänsternas bekostnad. Mobilbredbandstjänsternas andel av omsättningen ökade mest.

Andelen tjänster i mobilnätet av den penningssumma som hushållen använde på teletjänster uppgick till 62 procent, medan det fasta nätets andel var 38 procent.

6.1 UTVECKLINGEN AV PRISNIVÅN PÅ TELETJÄNSTER 2007–2009

Prisnivån på teletjänster sjönk med cirka tre procent 2009, medan prisnivån mellan åren 2007 och 2008 var så gott som oförändrad. Det totala indexvärdet på teletjänster 2009 var 97,5, dvs. prisnivån på teletjänster sjönk med 2,5 procent jämfört med prisnivån 2007.

Figur 12: Huvudkomponenterna i prisnivåindexen för teletjänster.

Vad gäller huvudkomponenterna i det totala indexet var förändringarna i prisindexen för taltelefoni- och dataöverföringstjänster kraftigare 2009 än 2008 och de utvecklades åt olika håll. Den nominella prisnivån på taltelefonitjänster är nu fem procent lägre än 2007 medan prisnivån på dataöverföringstjänster är tre procent högre. Till skillnad från indexen för huvudkomponenterna utvecklades alla fyra delindex i samma riktning både under 2008 och 2009, även om förändringens storlek varierade. Mer än av indelningen i taltelefoni- och dataöverföringstjänster kännetecknas förändringen av den avvikande utvecklingen mellan det fasta nätet och mobilnätet. I det fasta nätet steg prisnivån på både taltelefoni- och dataöverföringstjänster medan prisnivån på motsvarande tjänster i mobilnätet sjönk under 2009. Extremerna utgjordes å ena sidan av dataöverföring i mobilnätet och å andra sidan av taltelefonitjänster i det fasta nätet. Vad gäller den först nämnda sjönk prisnivån kraftigt när mobila bredbandsanslutningarna blev mer allmänna, medan prisnivån på taltelefonitjänster i det fasta nätet steg betydligt när samtalen minskade.

Indes för nominella priser (2007=100)	Poängvärde 2008	Poängvärde 2009
Teletjänster	100,1	97,5
Taltelefonitjänster	100,6	95,0
Taltelefonitjänster i det fasta nätet	125,6	137,6
Taltelefonitjänster och meddelandetjänster i mobilnätet	95,2	87,2
Dataöverföringstjänster	98,9	103,0
Dataöverföringstjänster i det fasta nätet	100,7	107,3
Dataöverföringstjänster i mobilnätet	82,4	76,3

Tabell 5: Nominella prisindex för teletjänster enligt tjänst 2007–2009.

Index för reella priser (2007=100)	Poängvärde 2008	Poängvärde 2009
Teletjänster	95,2	93,7
Taltelefonitjänster	96,7	91,3
Taltelefonitjänster i det fasta nätet	120,7	132,3
Taltelefonitjänster och meddelandetjänster i mobilnätet	91,5	83,8
Dataöverföringstjänster	95,0	98,8
Dataöverföringstjänster i det fasta nätet	96,8	103,1
Dataöverföringstjänster i mobilnätet	79,2	73,3

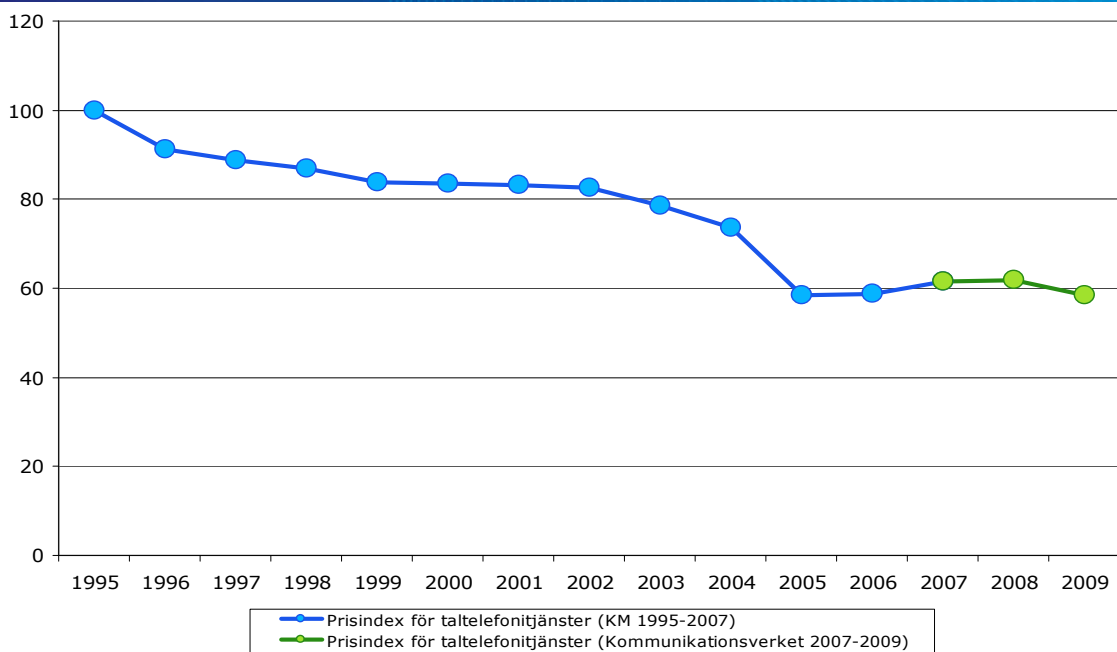
Tabell 6: Reella prisindex för teletjänster enligt tjänst 2007–2009.

När utvecklingen av prisnivån jämförs med utvecklingen av andra konsumentpriser har prisnivån på teletjänster sjunkit med 6,3 procent från 2007. Jämfört med 2008 motsvarar förändringen i de nominella priserna förändringen i de reella priserna, eftersom konsumentprisindexet höll sig på samma nivå 2009 som 2008.

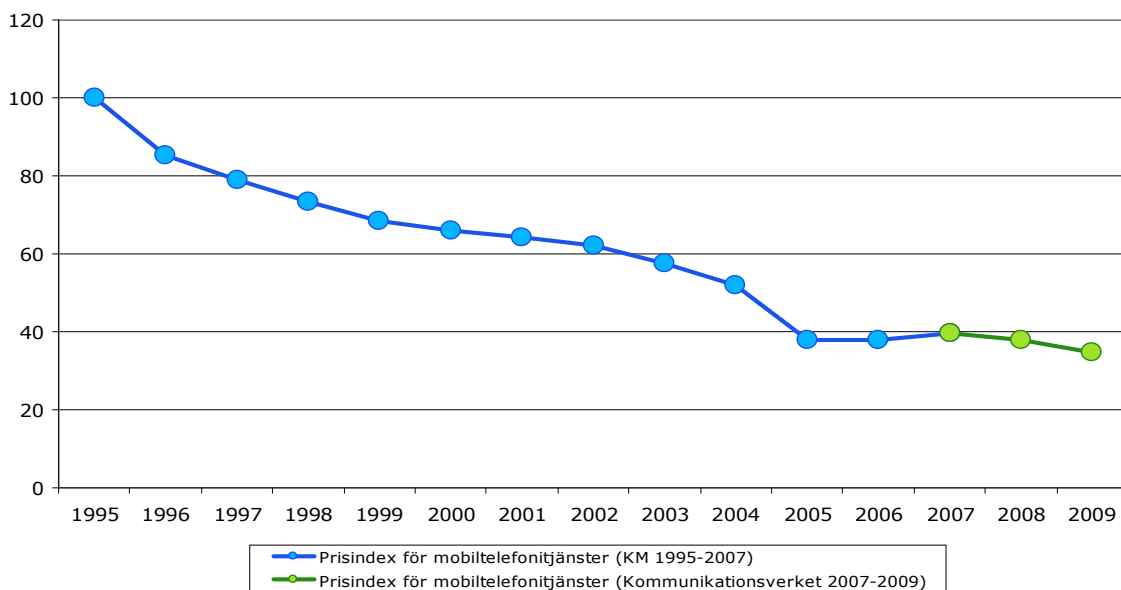
6.2 JÄMFÖRELSE AV RESULTATEN MED TIDIGARE ÅR

Av prisindexen för teletjänster kan utvecklingen av prisnivån på taltelefonitjänster jämföras med det av kommunikationsministeriet (KM) tidigare utgivna indexet för taltelefonitjänster. Likaså kan utvecklingen av prisnivån på taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet jämföras med de av KM tidigare utgivna indexen.

Priserna på teletjänster har minskat i regel med priserna på mobiltjänster i spetsen sedan början av 2000-talet fram till 2006. Ett undantag är priser på taltelefonitjänster i det fasta nätet vilka har stigit under hela 2000-talet. År 2007 steg priserna på teletjänster överlag främst inom mobiltjänster och taltelefonitjänster i det fasta nätet. Priserna på teletjänster 2008 höll sig nästan på samma nivå som 2007. Under 2009 återvände man till utvecklingen i början av 2000-talet: priserna på teletjänster sjönk med mobiltjänsterna i spetsen.

Figur 13: Prisindexet för taltelefonitjänster jämfört med KM:s tidigare publikation.

Figur 14: Prisindexet för mobiltelefonitjänster jämfört med KM:s tidigare publikation.

De index som beskriver taltelefonitjänsterna 2009 följer i det stora hela trenden under de senaste åren, och inga plötsliga förändringar har inträffat jämfört med de index för taltelefonitjänsternas och mobiltelefonitjänsternas nominella priser som kommunikationsministeriet publicerat tidigare. Vad gäller indexet för taltelefonitjänster har prisnivån vänt nedåt efter uppgången 2006–2008. Vad gäller taltelefoni- och meddelandetjänster i mobilnätet vände indexet nedåt redan 2008.

Teleföretagen som omfattas av utredningen enligt tjänster		
Tjänster i mobilnätet	Tjänster i det fasta nätet	
	Bredbandstjänster	Taltelefontjänster
DNA Ab	Aina Group Abp	Aina Group Abp
Elisa Abp	Anvia Abp	Anvia Abp
TeliaSonera Finland Oyj	Blue Lake Communications Oy	Blue Lake Communications Oy
	DNA Ab	DNA Ab
	Elisa Abp	Elisa Abp
	Gamlakarleby Telefon Ab	Etelä-Satakunnan Puhelin Oy
	Jakobstadsnejdens Telefon Ab	Forssan Seudun Puhelin Oy
	Kainuun Puhelinosuuskunta	Gamlakarleby Telefon Ab
	Kymen Puhelin Oy	Ikaalisten-Parkanon Puhelin Oy
	Mikkelin Puhelin Oy	Jakobstadsnejdens Telefon Ab
	Pohjanmaan Puhelin Oy	Kainuun Puhelinosuuskunta
	Salon Seudun Puhelin Oy	Kymen Puhelin Oy
	Tampereen Puhelin Oy	Lovisa Telefon Ab
	Telekarelia Oy	Mariehamns Telefon Ab
	TeliaSonera Finland Oyj	Mikkelin Puhelin Oy
	Welho (SW Television Oy)	Pohjanmaan Puhelin Oy
		Pohjois-Hämeen Puhelin Oy
		Salon Seudun Puhelin Oy
		Telekarelia Oy
		TeliaSonera Finland Oyj
		Vakka-Suomen Puhelin Oy
		Ålands Telefonandelslag Ab

Tabell: Teleföretagen som omfattas av utredningen indelade enligt tjänster.

Kommunikationsverket

Kommunikationsverket

Pb 313
Östersjögatan 3A
00181 Helsingfors
tfn 09 69 661
fax 09 6966 410

www.ficora.fi